

DAMIEC
MURÓW

**Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" serdecznie dziękuje Władzom Gmin
Kąty Wrocławskie, Kobierzyce i Długoleka za pomoc w wydaniu katalogu wystawy.**

Urząd Miasta i Gminy
w Kątach Wrocławskich
Rynek - Ratusz 1
55-080 Kąty Wrocławskie
tel. +48(71) 390 72 00
fax +48(71) 390 72 01
adresy e-mail:
(wyślij wiadomość administratorowi)
www.katywroclawskie.pl
www.katywroclawskie.finn.pl

GMINA KOBIERZYCE

Urząd Gminy Kobierzyce
Al. Pałacowa 1
55-040 Kobierzyce
tel. +48(71) 36 98 100
fax +48(71) 31 11 252
e-mail: info@kobierzyce.ug.gov.pl
www.kobierzyce.ug.gov.pl

Urząd Gminy Długoleka
Długoleka, ul. Wrocławska 18
55-095 Mirków
tel. +48(71) 315 21 86, 315 26 60/61
fax +48(71) 315 25 78
e-mail: gmina@gmina.dlugoleka.pl
www.gmina.dlugoleka.pl

WYSTAWA PLAKATÓW

PL. SOLIDARNOŚCI 1/3/5

OD 16 MAJA 2005

Przygotowanie wystawy

Stażystki:

Dorota Nikšcin
Magdalena Siodła
Agnieszka Walczak
Agnieszka Kurpios
Anna Łukjańska

Pracownicy Regionu:

Monika Górniak
Irena Wygaš
Joanna Ryndycz
Waldemar Garlikowski
Ireneusz Woźniakowski

oraz

Beata Więclaw - Przewodnicząca Organizacji Związkowej NSZZ "Solidarność"
Pracowników Oświaty i Wychowania Wrocław-Krzyki

Przygotowanie katalogu:

Joanna Billewicz
Monika Górniak
Janusz Wolniak
Jarosław Krauze

**USŁUGI Z ZAKRESU
FOTOGRAFII, REKLAMY
I POLIGRAFII**

ul. Tapicerska 52 A
53-205 Wrocław
tel./fax +48(71) 363 16 77
kom. 605 23 84 38

ul. Rzeźnicza 2/3
50-129 Wrocław
tel. +48(71) 341 99 42

Opracowanie graficzne, skład komputerowy: Jerzy Skierniewski

Nakład: 1000 szt.

Druk: Drukarnia T i R ul. Ostrowskiego 13 C, 53-238 Wrocław

Wrocław 2005 r.

“...wspominam te wydarzenia, bo mają one szczególne znaczenie w historii naszego narodu. A wydaje się, uchodzą one pamięci. Młodsze pokolenia nie znają już tych wydarzeń z własnego doświadczenia. Można zatem pytać, czy właściwie docenią tę wolność, którą posiadają, jeśli nie będą znali ceny, jaka została za nią zapłacona. “Solidarność” nie może zaniedbać troski o tę historię, tak bliską, a równocześnie już odległą. Nie można nie przypominać powojennych dziejów odzyskiwania wolności. To jest dziedzictwo, do którego stale trzeba wracać, aby wolność nie przeradzała się w samowolę, ale miała kształt wspólnej odpowiedzialności za losy Polski i każdego jej obywatela.”

Fragment przemówienia Papieża Jana Pawła II
do “Solidarności” Watykan 12. 11. 2003r.

Rok 2005 jest rokiem szczególnie wyjątkowym dla Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego “Solidarność”. 31 sierpnia mija 25 lat od jego powstania.

Powracając pamięcią w przeszłość - do samego początku, zastanawiamy się jak dużą wagę przywiązywaliśmy do gromadzenia dokumentów, zapisków, znaczków, plakatów etc., Zapisywania w mniej lub bardziej trwały sposób informacji o ludziach i wydarzeniach. Naszych ideach, poglądach i marzeniach.

Przekonanie, że gromadzona w archiwaliach zbiorowa pamięć wielokrotnie okazywała się potrzebna i przydatna, troska o zachowanie i ochronę przekazów historycznych w rozmaitej postaci, pietyzm, z jakim otacza się pamiątki oraz odruch gromadzenia rozmaitych papierów, fotografii, znaczków, monet, plakatów umożliwiły w dniu 16 maja 2005 r. uroczyste otwarcie “Wystawy Plakatów” w siedzibie Regionu Dolny Śląsk NSZZ “Solidarność” przy placu Solidarności 1/3/5 we Wrocławiu. Wystawę opowiadającą o losach Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego “Solidarność” i związanych z nim ludzi. Sztuka plakatu jest sztuką najbardziej ulotną - trwa tyle ile wydarzenie, które reprezentuje. Plakaty stanu wojennego miały żywot jeszcze krótszy. Bywało, że kilkuminutowy. Tym cenniejszy jest każdy eksponat dający świadectwo tamtych czasów.

Historia przemówiła do nas za pośrednictwem zebranych pamiątek. Tym samym, zrodziła się refleksja: czy “Solidarność”, która powstała przed dwudziestu pięciu laty, w następstwie masowego buntu społecznego jako dziesięciomilionowy związek zawodowy, będący jednocześnie ruchem społecznym, występujący przeciwko obłudzie, kłamstwu i zniewoleniu, jest dziś tą samą “Solidarnością”?

“Bieżące problemy i wyzwania codziennego życia wymuszają na naszym Związku inny podział zadań i sposób funkcjonowania partnerów społecznych i gospodarczych. Dzisiejsza “Solidarność” to przede wszystkim Związek Zawodowy, aspirujący do tego, żeby być nowoczesną, silną i skuteczną organizacją.”

(Strategia NSZZ “Solidarność”) Ale czy tylko? Chcemy przecież być nadal formacją mającą wpływ na bieg rzeczy w kraju. Co więc łączy “Solidarność” z roku 1980 i 2005?

“...to główny cel istnienia-dobro ludzi, których jednoczyła i jednoczy ...”, obrona godności, praw i interesów pracowniczych.

Niniejszym katalogiem chcemy, choć w części zatroszczyć się o pamięć wierząc, że “... pamięć, choć dotyczy rzeczy minionych, jest wciąż żywa, wciąż obrabia materiał przeszłości i komponuje z nich i naszych emocji jakiś nowy utwór”, a “... młodsze pokolenia nie znają tych wydarzeń z własnego doświadczenia...”

O samej wystawie:

Historia przeplata się z codzienną pracą Związku - zbiory wypełniły przestrzeń korytarzy naszej siedziby, tym samym stając się dostępnymi dla każdego oka. Solidarnościowy most budowany przez 25 lat zaprasza do przejścia po nim od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00 (pl. Solidarności 1/3/5, Wrocław)

Mimo, iż jest to wystawa 157 plakatów, można tu obejrzeć również:

- plakaty ręcznie malowane przysłane z Belgii przez przyjaciela "Solidarności" Tadeusza Orubę,
- znaczki "Solidarnościowej" poczty podziemnej,
- znaczki, emblematy,
- monety,
- medale,
- prasę podziemną,
- teksty pisane,
- rysunki,
- flagi związków zawodowych zaprzyjaźnionych,
- sztandary,
- zdjęcia,
- afisze

Niektóre z prezentowanych plakatów, to ręcznie malowane unikaty, data ich powstania - stan wojenny, autorzy - anonimowi.

Dlatego też ze względu na szacunek dla odważnych twórców tamtych trudnych czasów podjęliśmy decyzję o nie umieszczaniu pod eksponatami nazwisk autorów, nawet gdy są znani.

Z pewnością nam to wybaczą.

Podziękowania

Wystawa, do której obejrzenia zachęcam oraz niniejszy katalog oczywiście nie miałyby miejsca bez ludzi, którzy przyczynili się do ich powstania.

Dziękuję:

- Organizacjom Związkowym NSZZ "Solidarność" (Politechniki Wrocławskiej, Pracowników Oświaty i Wychowania Wrocław - Krzyki, Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego we Wrocławiu)
- Ossolineum
- Regionalnemu Sekretariatowi Pracowników Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność"
- Regionalnemu Sekretariatowi Emerytów i Rencistów NSZZ "Solidarność"

oraz

- Panu Lechowi Stefanowi
- Bohdanowi Błażejowiczowi
- Waldemarowi Garlikowskiemu

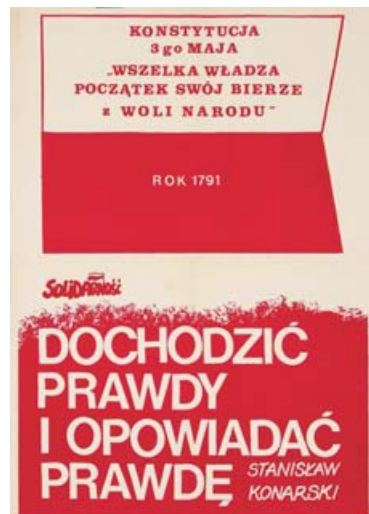
za udostępnienie swoich zbiorów.

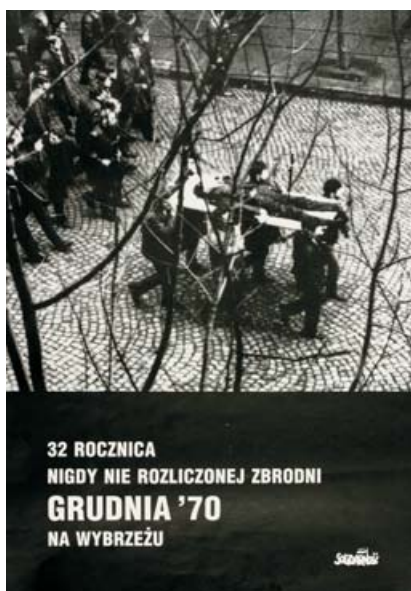
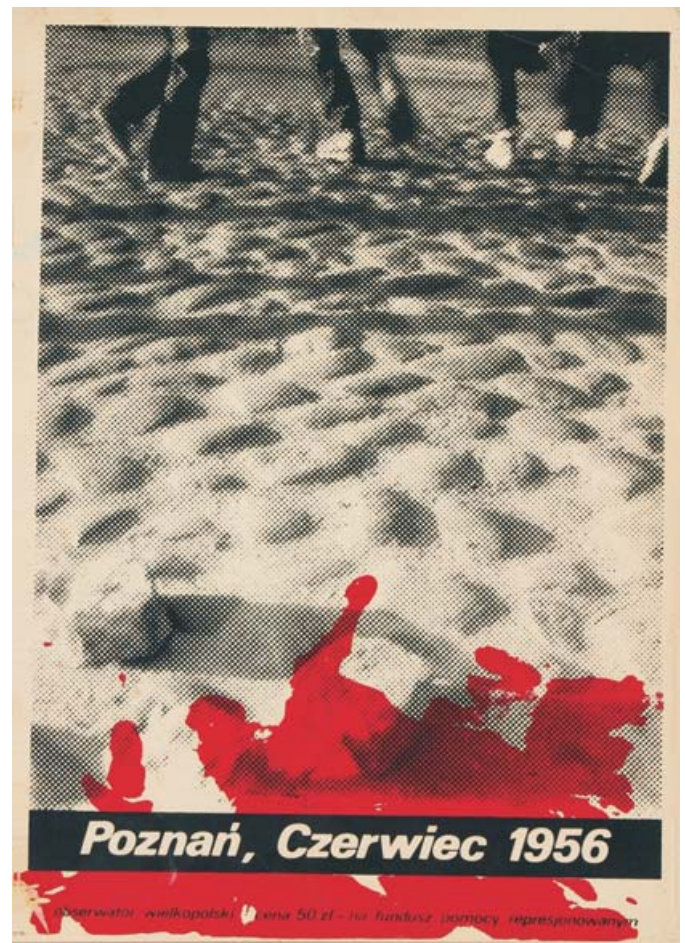
Dziękuję wszystkim osobom pracującym przy organizowaniu wystawy i tworzeniu katalogu. Szczególnie, jednak chcę wyrazić swoją wdzięczność Panu Andrzejowi Wąsikowi-Staroście Powiatu Wrocławskiego, za jego przychylność i wsparcie, bez których być może, nasze plakaty pozostałyby nadal ulotnym wspomnieniem.

Janusz Łaznowskii
Przewodniczący Regionu Dolny Śląsk
NSZZ "Solidarność"

HISTORIA

Przez lata swoich rządów komuniści oszukiwali naród. Konieczne stało się odkłamanie historii Polski, stąd od 1980 r. powszechne było przypominanie na plakatach ważnych dla naszego kraju dat: 3 Maja 1791, 11 listopada 1918, Katyń 1940, Powstanie Warszawskie 1944, Poznański Czerwiec 1956, Grudzień 1970 i kolejne rocznice Sierpnia 1980. W ślad za tymi rocznicami szły niezliczone bezdebitowe broszury i książki, odsłaniające nasze korzenie i prawdę o najnowszej historii Polski.

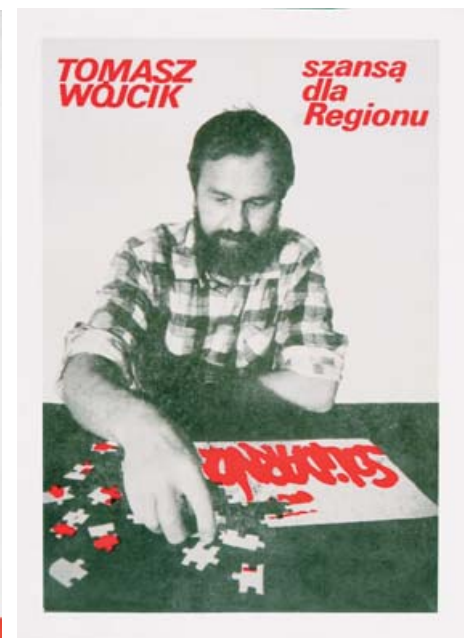
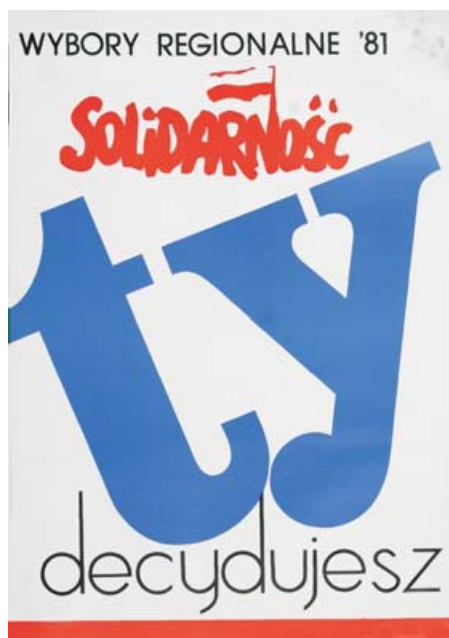
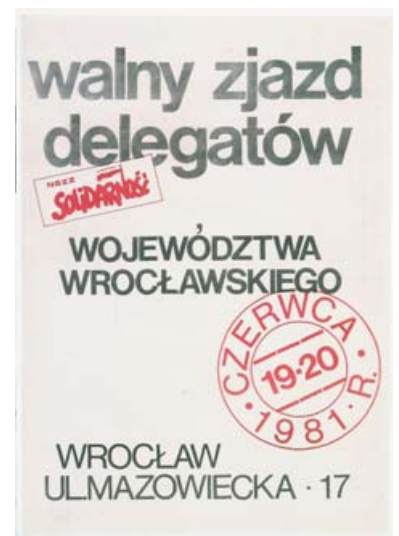

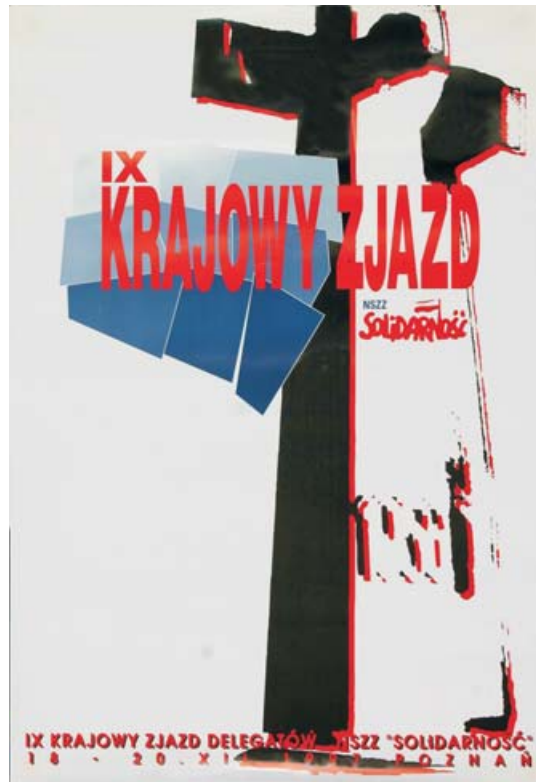
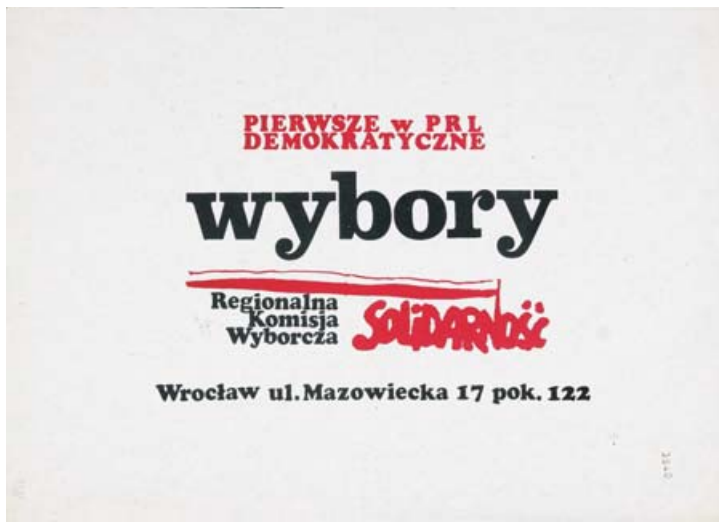

ZJAZDY I ROCZNICE

Kiedy nadeszła wolność, trzeba było stworzyć podwaliny demokracji. Uczyliśmy się nowych słów, pluralizmu, procedur wyborczych, głosowań, prezentacji, przyjmowania uchwał, stanowisk, apeli. Na początku tej drogi mogliśmy wybierać jedynie władze związkowe.

Ilustracją tego są plakaty dokumentujące kolejne zjazdy i rocznice powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "Solidarność"

STRAJKI

Strajk był często jedyną bronią przeciwko totalitarnej władzy. Tylko tak można było protestować, przeciwstawiając się arogancji rządzących. Siłą ruchu związkowego była powszechna ludzka solidarność, gotowość do strajków w obronie innych. Powszechne i liczne były wówczas prowokacje władzy, które miały obarczyć winą za własną nieudolność i niefunkcjonalność socjalistycznej gospodarki działaczy "Solidarności".

“Cenzura. Tego spadku po zaborcach nie chcemy” - można przeczytać na jednym z plakatów.

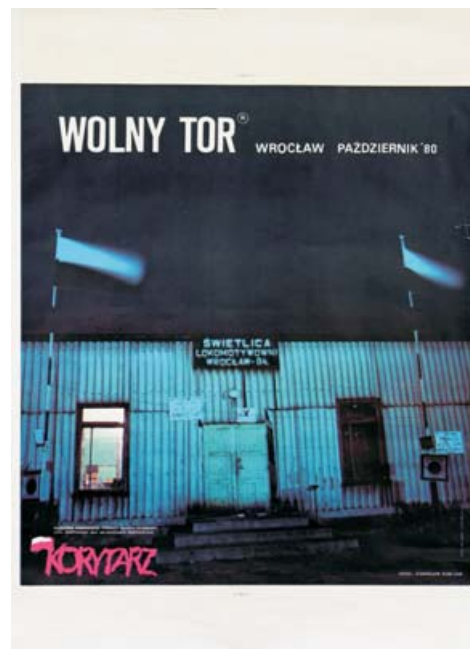
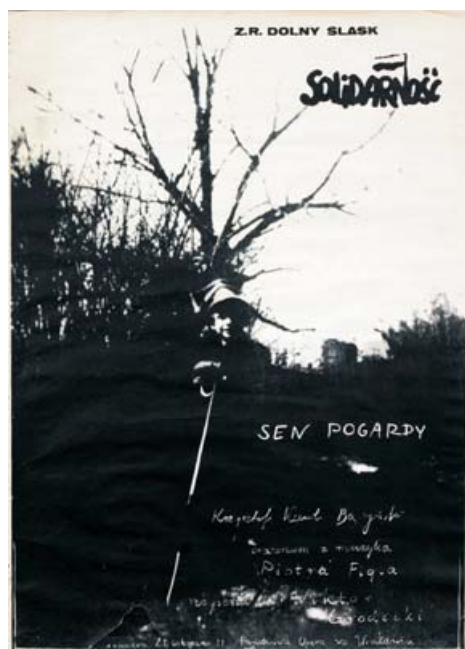
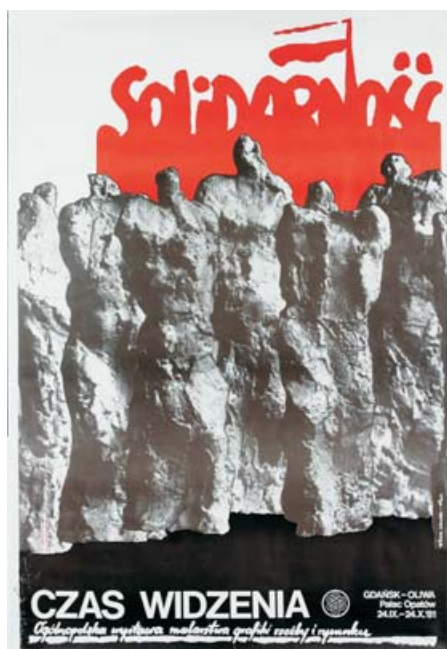
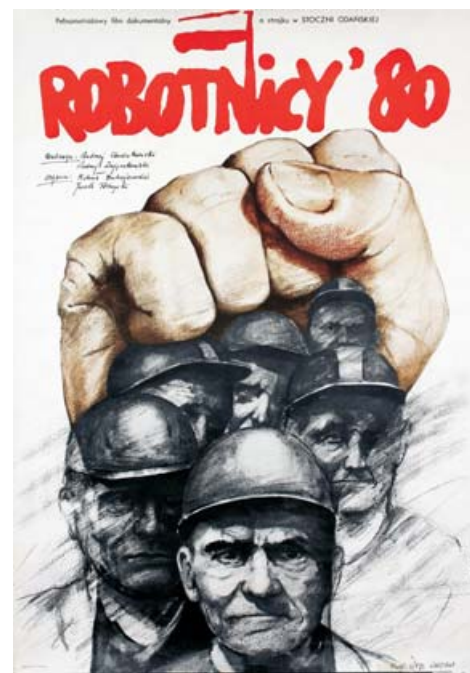
Walka o wolne słowo przyniosła zwycięstwo “Solidarności”. W latach 80-81 ukazywały się niezliczone ilości ulotnych druków, gazetek zakładowych, biuletynów związkowych i książek. Partia straciła monopol na informację. Oficjalne media robiły co mogły, by wraz z władzą bronić socjalizmu jak niepodległości. Ludzie jednak wiedzieli swoje. Na murach pisano “DTV łże jak łąg”. Nikt nie wierzył oficjalnej propagandzie.

CENZURA

KULTURA

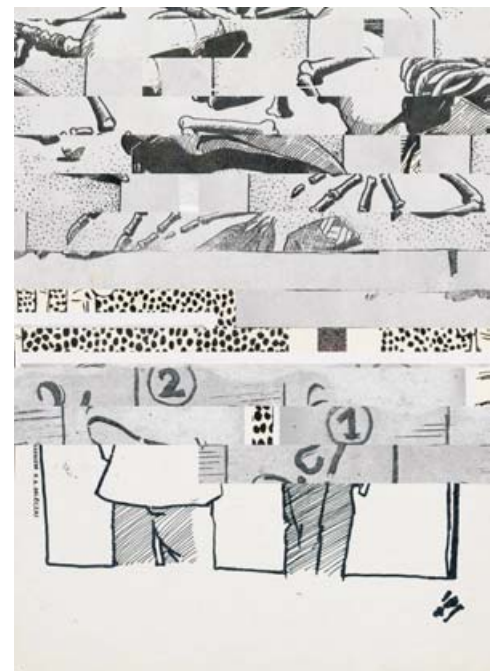
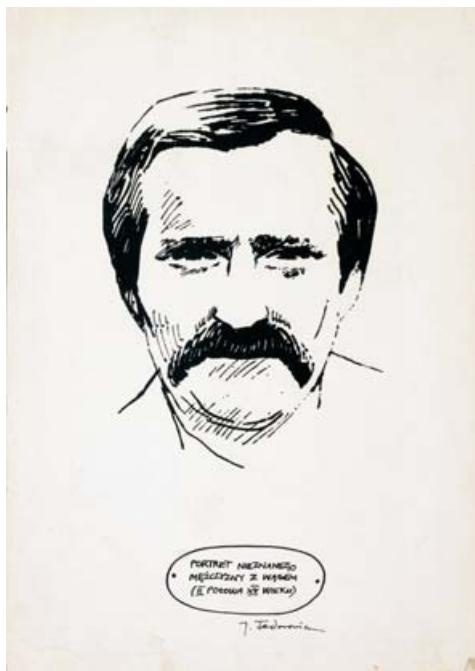
Wiele środowisk, nawet w aparacie władzy próbowało zyskać wiarygodność i zbudować na nowo swoją tożsamość. Szczególna rola przypadła wówczas ludziom kultury. Do historii już przeszły filmy "Człowiek z żelaza" i "Robotnicy 80". Ludzie chcieli obcować z niezależną sztuką, teatrem, filmem, wierszem. A Jacek Kaczmarski śpiewał, że "Mury runą, runą i pogrzebią stary świat..."

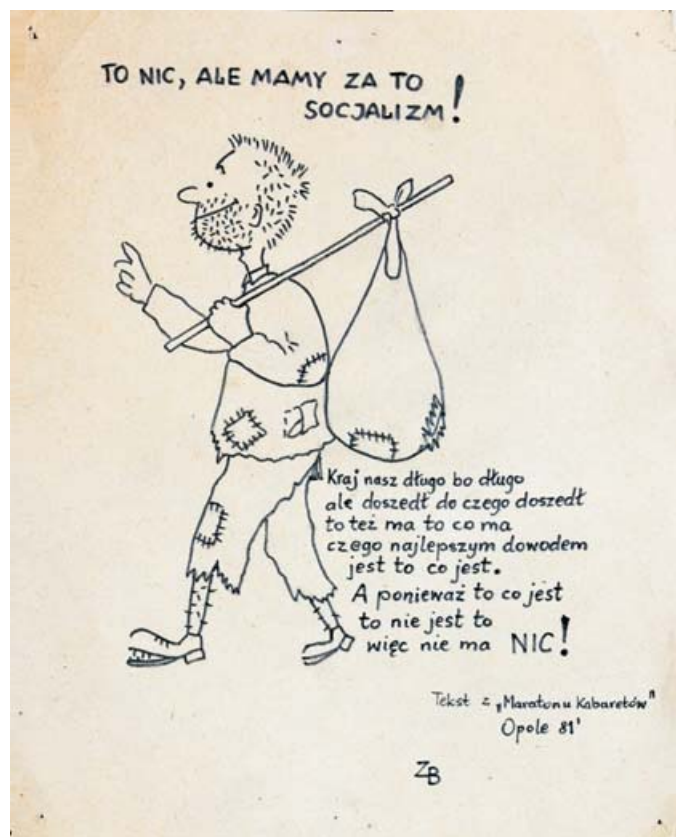
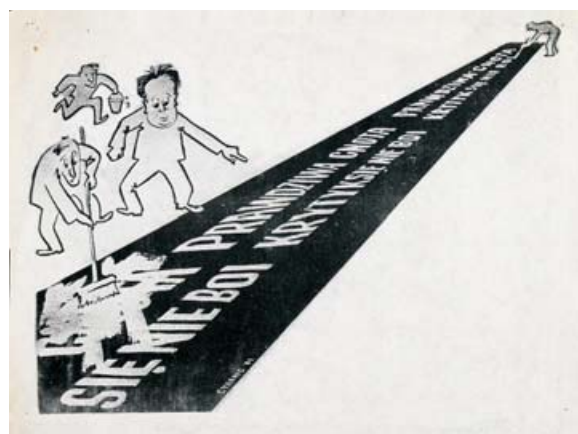
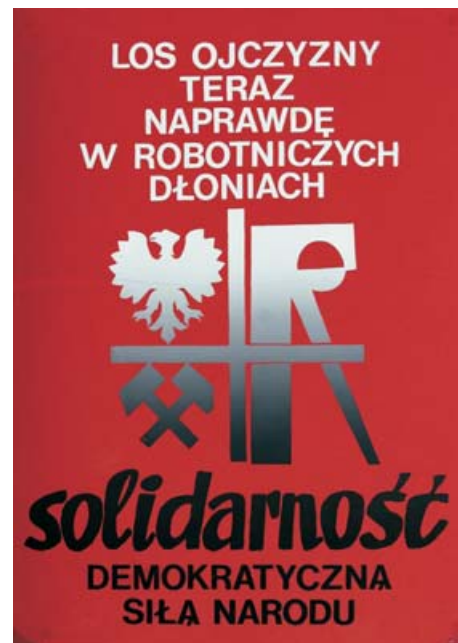

SYMBOLE

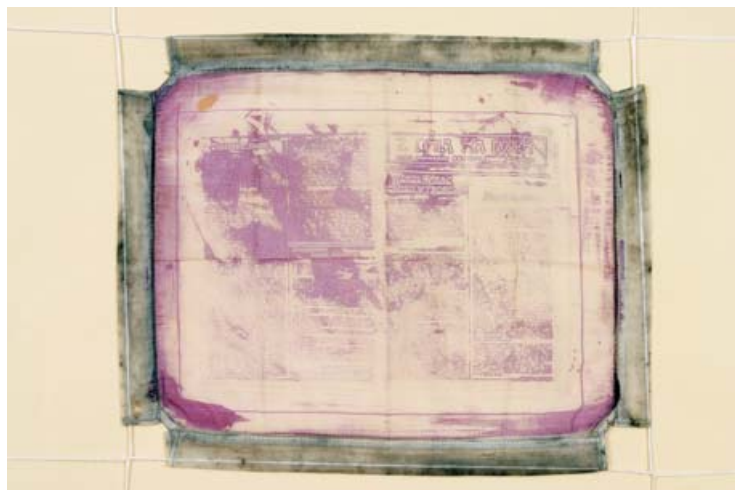
Wraz z odzyskiwaniem wolności, nauczyliśmy się prawdziwych definicji słów i pojęć. W demokracji nie było miejsca na przewodnią rolę Partii. Konstytucja nie mogła być tylko zbiorem martwych paragrafów. Hasła o sprawiedliwości społecznej, równości i prawdzie, w starciu z rzeczywistością, kompromitowały władzę. Naród chciał wybić się na niepodległość!

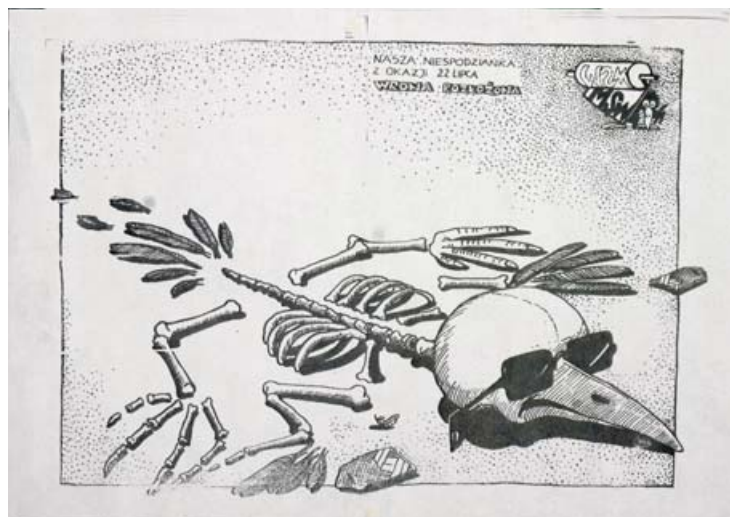
KONSPIRACJA

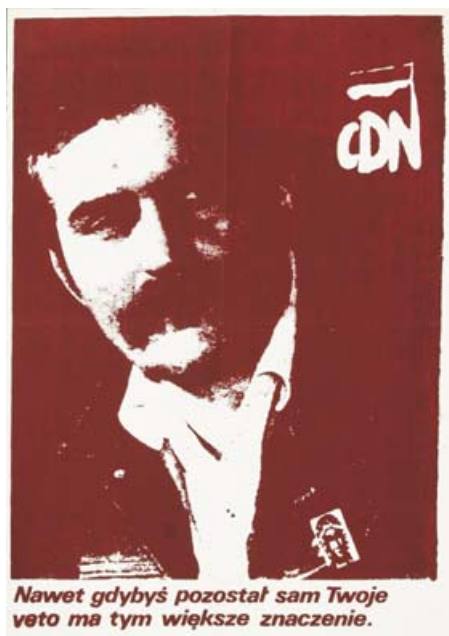
Nadzieje wolnościowe zostały powstrzymane w nocy z 12 na 13 grudnia 1980 roku. Nie udało się jednak władzy zgasić płomienia wolności, rozbudzonych aspiracji i marzeń Polaków o prawie do tego, "żeby Polska była Polską". Do więzień trafili nie tylko przywódcy związkowi, ale drukarze i kolporterzy niezależnych wydawnictw. "Wpadł Frasyniuk, zniknął Bednarz, Pinior je więzienną zupe, a nas durny Generale możesz pocałować... w dupę" - można było przeczytać na plakacie w 1983 roku. Trwała agonia systemu.

WPADEŁ FRASYNIUK,
ZNIKNAŁ BEDNARZ,
PINIOR JE WIĘZIENNĄ ZUPĘ,
A NAS DURNY GENERALE
MOŻESZ POCAŁOWAĆ...
W DUPE!

Wrocławianie
1 MAJA 83

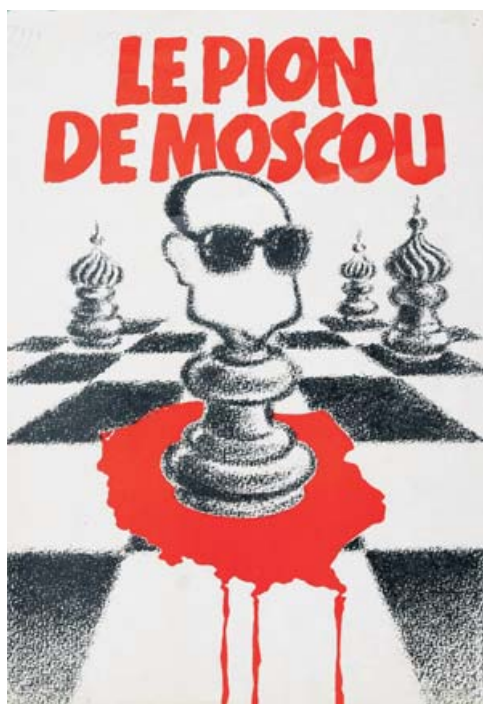

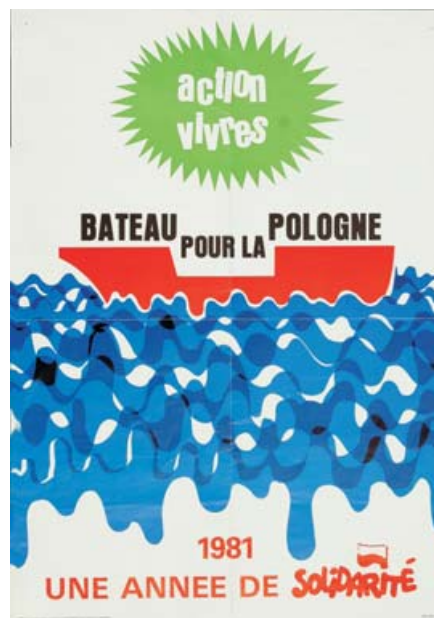

ZAGRANICZNE

Do kraju płynęła masowa pomoc z zagranicy. Oprócz paczek żywnościowych i ubrań dostawaliśmy szczególne dary: matryce, maszyny drukarskie, zakazane książki, czasopisma i plakaty.

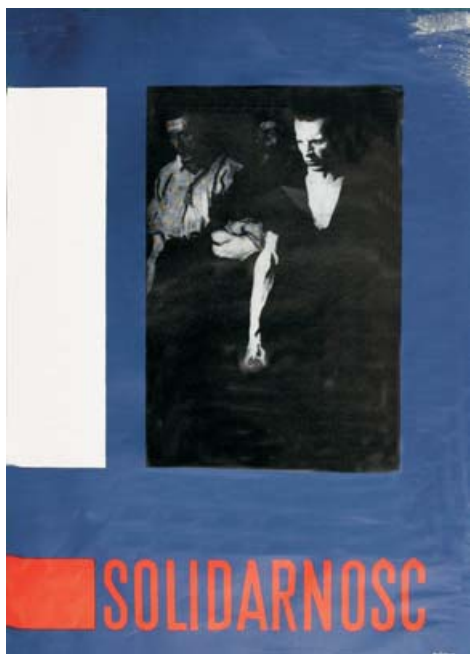
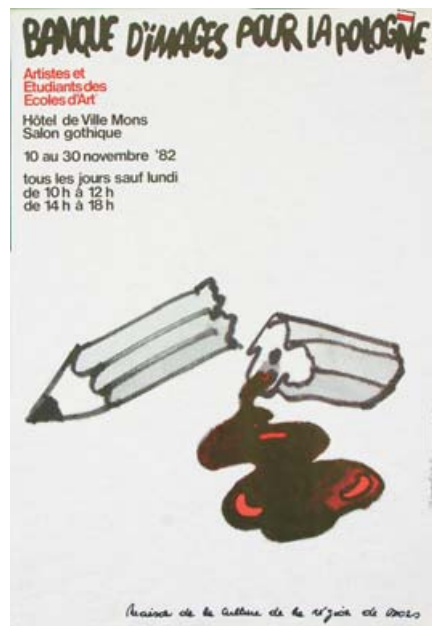
Świat z podziwem patrzył na naszą walkę z "Imperium zła". Hasło rewolucji francuskiej "Egalite, Liberte, Fraternite" zamieniono na nowe - "Liberte, Egalite, Solidarite".

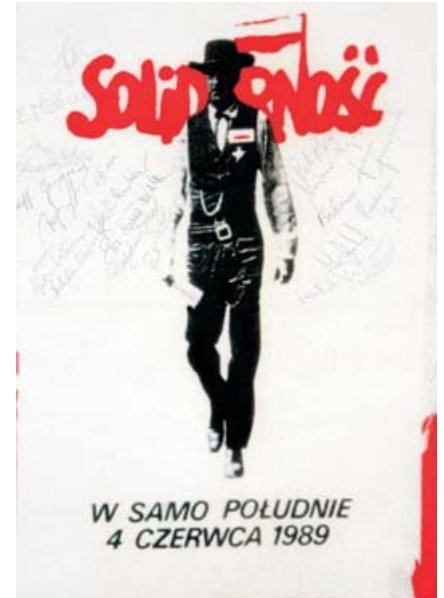
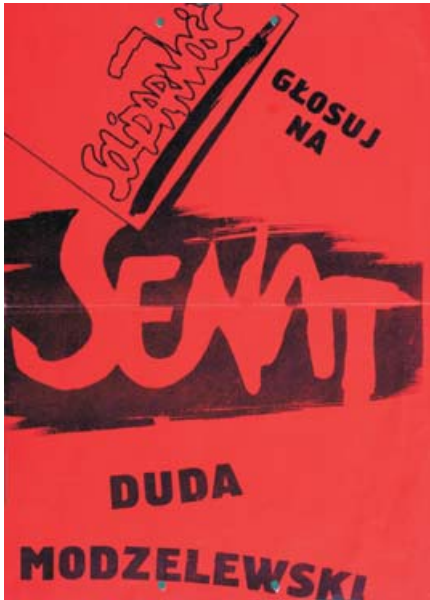
AFFICHES

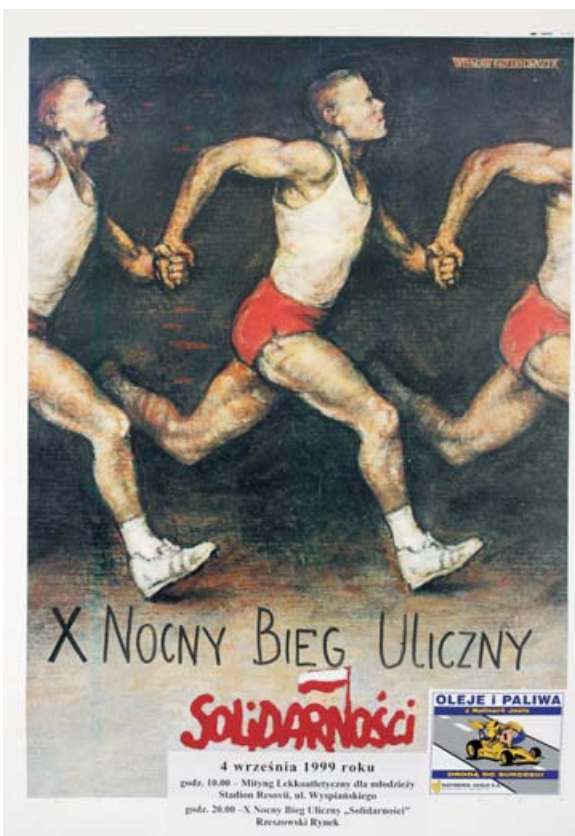
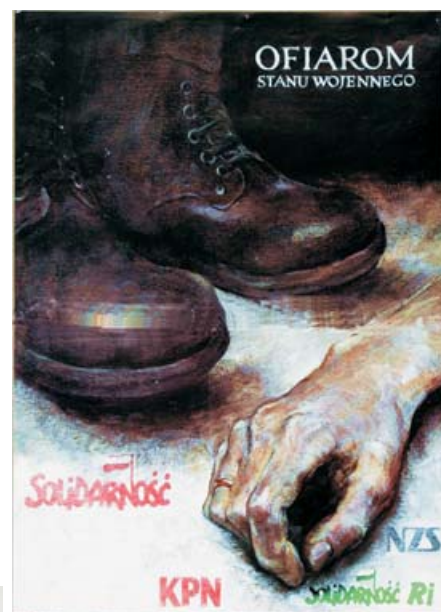
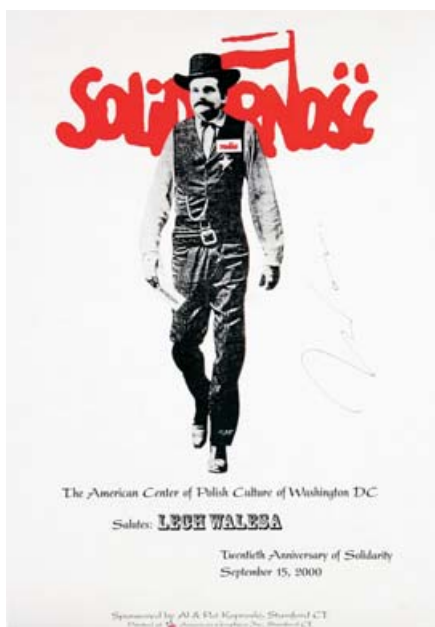
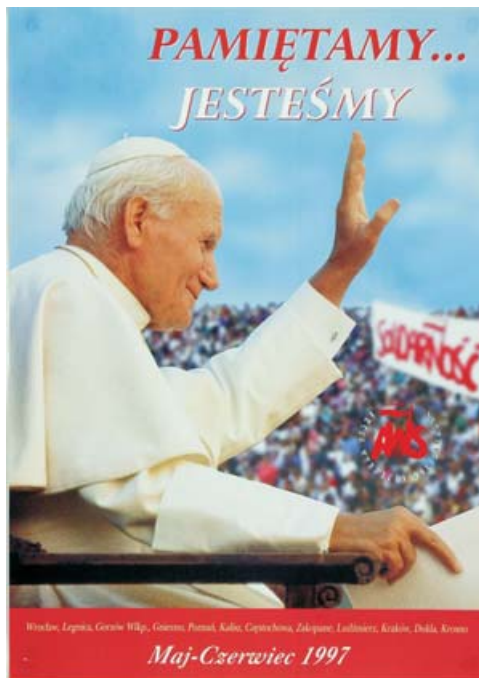
A l'initiative de deux artistes polonais résidant en France, Tomek Kawiak et T.A. Lewandowski, des étudiants — Ecole nationale supérieure des arts décoratifs à Paris, Ecole nationale d'art de Cracovie, Pomboise, Ecole régionale des Beaux-arts à Orléans et Ecole Estienne à Paris — ont spontanément exprimé leur indignation et ont apporté ces affiches à Libération.

WOLNOŚĆ

“4 czerwca skończył się w Polsce komunizm” - powiedziała Joanna Szczepkowska jeszcze w telewizji kontrolowanej przez Partię. Entuzjazm i wiarę w lepszą przyszłość z roku 1989 można jedynie porównać do euforii Sierpnia 80. Teraz władza nie mogła już sfałszować wyborów. W komisjach wyborczych byli ludzie “Solidarności”. W końcu mogliśmy być “wolni we własnym domu”. Ostatnie 15-lecie to okres, kiedy Związek przeszedł wielką ewolucję. Od masowego ruchu wolnościowego do profesjonalnego związku zawodowego. Dzisiaj najważniejsza jest pomoc dla ludzi szykanowanych w zakładach pracy, bezrobotnych. Nie zapomnimy nigdy o tych, którzy byli dla nas drogowskazem w trudnych czasach - męczenniku księdzu Jerzym Popiełusze i naszym papieżu Janie Pawle II - “Nie ma solidarności, bez miłości”

17.05.2005

Wystawa wyprze ma miłe kordy dnie wstawa
Bardzo dobry punkt - służy do młodzieży pokoleń
na poziomie prawnie kogo.

10. Zespół Szkół nr 16

Bardzo interesująca ekspozycja.
Bardzo polony edukacyjny i
aby walczyć, Główna odpowiedź,
niektóre
05.05.18, Komuś tam
z 419, 14.00.18

Historia nie tylko uczy, daje miłość na przyszłość
Ryszard Krawczyk
z 616 PAT=WLCE

18.05.2005

Bardzo dobrze! A. Rybicki

18.05.2005r.

Wystawę warto obejrzeć, a nawet śmiać.
Godna polecenia młodemu pokoleniu, ale i nie tylko,
ponieważ młodym wydaje się, że to jak żyjemy
dzisiaj, to tak było zawsze. Nie wszyscy sobie zdają
sprawę ile to kosztowało myślenia i myślenia, a niektórzy
ludzie za to co jest dziś pociągają cenną, tzn. →

Z uśmiechem do dalszego życia i życia. To jest historia
dla pokoleń.

z "S" Andrzej Jasotowski.

"Nierówności" wystawa!

To już 25 lat, a jakby to było wczoraj...

1.06.2005 Główny Organizator

Cudowna retrospekcja etosu
naszej SOLIDARNOŚCI.

NA 25 lecie stwardam
podziękowania, i przede wszystkim
swoje wartości i kierunek
idei solidarnościowych wśród
młodych i studentów Dolnego
Śląska PROSBA - FOLDER
WYSTAWY PLAKATU - ZDJĘCIA
KSIĘGÓWKI NA PAMIĄTKĘ DLA

DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH I NIE-
DOUDZĄCYCH UL. KASZTANOWA 3A
(NADZIWIŁ RĘD PRU. URODZAW
LESZEK KOPEC)

Bożena Szubartowska
(ewangelia budziłowa z AWF)
ul. Wyszynskiego 72 m 10

materialny sprzą 20 lat pnie-
karny do MUZEUM SOLIDARNOSCI

Z poświęceniem
(nieudolna Bożena Szubartowska
"NIE" - słowu wspaniałemu)
Szubartowska

Jestem dumny że mogłem ogłosić
tak bezprawnie system postępowania
NSZZ "Solidarność" 25 lecie

Zbigniew Leśniewski

"ZEBY POLSKA BYŁA POLSKA"

Wytworzyliśmy nam się podobną języczki zakochani dwójka
leżąc przytuleni i śmiejąc z "Solidarności". Gratulujemy pomysłu

Klasa 4a

Smutek podziwiam m. 22.

Tu byliśmy (08.06.2005r.)
semestr IV pgr w Centrum
Kształcenia Ustawicznego

Joanna Grzegorzewska

Piotr Niedzielski

Hagdalena Mawondel-Sobczyk

Kinga Chmaj

Edyta Dworakowska

Natalia Niklas

Małgorzata Jarska

Wojciech Heyduk

Marcin Jędrzej

Monika Kornalewicz